

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามหลักสูตรขั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายข้อที่ 2 ไว้ว่า " เพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้และทักษะอยู่เสมอ" และในหลักการข้อที่ 8 ก็ได้ระบุว่าหลักสูตรนี้ " เป็นหลักสูตรที่เปิดให้ผู้เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ"

เมื่อเป็นเช่นนี้ จุดประสงค์ของรายวิชาต่าง ๆ จึงต้องสอดคล้องกับหลักสูตรรวมดังกล่าว แนวการสอนในปัจจุบันจึง เปลี่ยนจากการสอนแบบบรรยายโดยมีครู เป็นจุดศูนย์กลาง มาเป็นการสอนโดยใช้วิธีสอนและสื่อการศึกษาต่าง ๆ ที่เน้นให้ผู้เรียน เป็นจุดศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนมีโอกาส ทำการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการอื่น ๆ นอกเหนือจากความรู้ที่ได้จากคำบรรยายของครูหรือจากตำราเรียน วิธีการสอนแบบใหม่คืออาศัยอุปกรณ์การสอนหลายอย่าง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้รวดเร็ว กว้างขวางและลึกซึ้ง ดังนั้น ห้องสมุดจึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะเป็น แหล่งของทรัพยากรการเรียนรู้ซึ่ง "มีทั้งหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และสื่อทัศนวัสดุที่จัดทำไว้ประกอบ หลักสูตรการศึกษาของโรงเรียน" (สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ 2521 : 54)

ด้วย เหตุที่ห้องสมุดมีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาดังกล่าวมาแล้ว ผู้ใช้ห้องสมุดอย่างถูกวิธี ย่อมได้รับผลประโยชน์มากกว่าผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกทักษะในการใช้ห้องสมุด ดังที่ พรหมศรี วิชากรกุล (2506 : 368-369) ได้ระบุไว้ว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกทักษะในการใช้ห้องสมุดมักจะ

1. เป็นผู้ที่รู้จักใช้สื่อสังคมนาคมา
2. มีความสามารถที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

๓. รู้จักแสวงหาและสนใจในการอ่านหนังสือ เพื่อที่จะได้รู้จักใช้ห้องสมุด เป็นแหล่งหาความรู้และความสนุกสนานไปตลอดชีวิต

4. เป็นผู้มีทักษะและรู้คุณค่าในการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น
5. รู้จักตีความหมายและวิเคราะห์ รู้จักใช้ดุลพินิจและวิจารณ์อย่าง
6. รู้จักหาหนังสือและอุปกรณ์ที่ตรงกับความต้องการ ความสนใจและความสามารถ
7. รู้จักใช้หนังสืออ้างอิงและบริการของห้องสมุดอย่างกว้างขวาง
8. เข้าใจและปฏิบัติตามแนวประเพณีปฏิบัติและทัศนคติปฏิบัติ และทัศนคติที่สังคม

ยอมรับ

ดังนั้น การสอนวิธีใช้ห้องสมุดเพื่อการศึกษา ค้นคว้าจึงน่าจะมีส่วนส่งเสริมความสามารถในการเรียนวิชาต่าง ๆ ของผู้เรียน ดังการศึกษาของประจักษ์ เด็ดแก้ว (2515 : 41) ที่ได้พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความ เข้าใจในการใช้ห้องสมุด กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยการศึกษาประสานมิตร* กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดดี จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยสูงกว่าในทุกระดับ นอกจากนั้นแล้ว ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาก็ได้เคยมีผู้ทำการวิจัยผลของโครงการส่งเสริมการอ่านและสอนการใช้ห้องสมุดที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพบว่าผลจากการทดลองจัดโครงการดังกล่าว ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาที่ต้องใช้ทักษะ คือวิชาภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ของนักเรียนสูงขึ้นอย่างเด่นชัด แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาดำลง (สมจิต พรหม เทพ 2515 : 44) ซึ่งสมจิต พรหม เทพได้อภิปรายว่าอาจจะ เป็นเพราะข้อสอบที่ใช้ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่วนมาก เป็นการวัดด้านความรู้ความจำ เบื้องต้นเดียว ซึ่งถึงแม้นักเรียนจะมีความรู้ความสามารถในการใช้ห้องสมุดและนำไป เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของตน เพียงใดก็ทำคะแนนไม่ได้ดีเท่าที่ควร ถ้านักเรียนไม่เรียน โดยวิธีท่องจำให้สอดคล้องกับวิธีวัดผลของครูผู้สอน (สมจิต พรหม เทพ 2515 : 43) และ เนื่องจากความยากลำบากในการควบคุมตัวแปรในการวิจัย สมจิต พรหม เทพจึงเสนอแนะให้มีการวิจัยต่อไป โดยทำการทดลองกับวิชาทักษะวิชาใดวิชาหนึ่ง เช่นภาษาอังกฤษ ภาษาไทย สังคมศึกษาแล้ว เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของวิชานั้น โดยเฉพาะ

* เปลี่ยนเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อ พ.ศ. 2517.

ในปัจจุบันนี้วิชาสังคมศึกษามีความสำคัญต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมาก เพราะเป็นวิชาบังคับวิชาหนึ่งในจำนวน 4 วิชา ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ซึ่งกำหนดไว้เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ดังนั้น การส่งเสริมความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา จึงมีความสำคัญเท่า ๆ หรือมากกว่า วิชาอื่นที่เป็นวิชาบังคับสามัญ เมื่อเป็นเช่นนี้จึงน่าจะมีการศึกษาต่อจากผลการวิจัยของ สมจิต พรหมเทพ ในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการสอนการใช้ห้องสมุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งไม่เป็นไปตามความคาดหมายที่ว่า "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากที่โครงการสอนการใช้ห้องสมุดดำเนินไปแล้วน่าจะสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเริ่มดำเนินการ" (สมจิต พรหมเทพ 2515 : 44) และไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้วิจัยคนอื่น ๆ ที่ได้พบว่า วิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่ต้องใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุดประกอบการเรียนมากที่สุด และถ้าได้มีการสอนโดยใช้ห้องสมุดแล้ว ผลการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่ดีขึ้นกว่าเดิม (บรรจง นีวาสะบุตร 2509 : 115, 136, 144) ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ Dale Eugene Becker (1970 : 2411A) สหรัฐอเมริกา ที่ได้พบว่าผลการเรียนวิชาสังคมศึกษาระหว่างนักเรียนในโรงเรียนที่มีและไม่มีการใช้ห้องสมุด มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยนักเรียนในโรงเรียนที่มีการใช้ห้องสมุดมีทักษะสูงกว่าในการรวบรวมสารนิเทศ เพื่อประกอบการเรียน การอ่านแผนภูมิและกราฟ และกลุ่มทดลองที่ได้ใช้บริการห้องสมุดนี้มีผลการเรียนดีกว่ากลุ่มควบคุมมาก เพราะเป็นผลจากการที่ได้มีโอกาสใช้วัสดุต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

เนื่องจากว่าวิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่ต้องมีการทำรายงาน การค้นคว้า เสนอต่อผู้สอนหรือเพื่อนำไปอภิปรายในชั้นเรียนแทบทุกรายวิชาในหมวดวิชานี้ ลักษณะของผู้ที่เรียนวิชาสังคมศึกษาเก่ง จึงเป็นบุคคลที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตจริงได้ มีความรู้นอกเหนือจากเนื้อหาที่เรียนในแบบเรียน สามารถแสดงความคิดเห็นได้ดี (พันทิพา เมฆบุรณ 2515 : 102, พงนา จันทรฉาย 2516 : 76) ผู้เรียนโดยส่วนใหญ่จึงเห็นว่าการใช้ห้องสมุดมีประโยชน์ต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษามากที่สุด (พจนา จันทรฉาย 2516 : 63) และเมื่อได้มีผู้ทำการทดลอง เรื่องการใช้ห้องสมุดในการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยครูผู้สอนและบรรณารักษ์ร่วมกัน เตรียมการสอน และจัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนจะบรรยายให้ความรู้พื้นฐานในเนื้อหาที่จะเรียน เป็นแนวทาง

ก่อนแล้วจึงกำหนดให้นักเรียนค้นคว้าและร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับ เนื้อหา นั้นจากห้องสมุด ผลของการทดสอบพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ห้องสมุดในการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ (ประชิด ทองรัตน์ 2525 : 48)

อย่างไรก็ตาม ในสภาพความจริงที่เป็นอยู่โดยทั่ว ๆ ไปในปัจจุบัน การนำห้องสมุดมาใช้ประโยชน์ในการสอน โดยครูและบรรณารักษ์ร่วมกัน เตรียมการสอนและจัดกิจกรรมห้องสมุดเพื่อการเรียนการสอนดังที่กล่าวมานั้น ยังไม่มีการปฏิบัติกันแพร่หลาย ซึ่งอาจเป็นเพราะทั้งครูและบรรณารักษ์ไม่มี เวลา มากพอที่จะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ดังนั้น จึงทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับห้องสมุดมีน้อย แต่ดังที่ได้กล่าวมาแล้วถึงลักษณะของวิชาสังคมศึกษาที่ยังคับโดยปริยายให้ต้องมีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ในการปฏิบัติงานของครูสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาจึงประสบปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ "นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ไม่ตั้งใจเรียน ขาดทักษะในการใช้แหล่งวิทยาการเพื่อการศึกษา ค้นคว้า และขาดทักษะในการแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิวิจารณ์ การเรียนสังคมศึกษา" (วิชัย จันทรเทพา 2525 : 130) ซึ่งผู้วิจัยในเรื่องนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรปรับปรุงวิธีสอนของครูให้เป็นแบบปัจเจกบุคคล (Individual Instruction) เพื่อให้ นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และพัฒนาความสามารถของตนตาม เอกลักษณ์ โดยครูเป็นผู้แนะนำแหล่งวิทยาการและการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแก่นักเรียน (วิชัย จันทรเทพา 2525 : 150) ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะของครูและนักเรียนที่ต้องการให้ทางโรงเรียนจัดให้มีการสอนวิธีการใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องแก่ครูและนักเรียน เพื่อให้การใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (พันทิพา เมฆนุรณี 2515 : 112, วิชา สุประดิษฐ์ 2517 : 59)

เมื่อมีผลการวิจัยปรากฏออกมาตรงกันว่า วิชาสังคมศึกษาจำเป็นต้องใช้แหล่งวิทยาการในโรงเรียนประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด และการวางแผนการสอนร่วมกันระหว่างครูกับบรรณารักษ์เป็นสิ่งที่ทำได้ยากในปัจจุบัน การสอนให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุด เป็นประจำทุกสัปดาห์ตลอดภาคเรียน จึงน่าจะเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ดังผลการทดลองของ Patricia Senn Brevik ในสหรัฐอเมริกา (1975 : 585A) ซึ่งพบว่าผู้ที่ได้รับการสอนการใช้ห้องสมุดทุกสัปดาห์ ประสบผลสำเร็จทางวิชาการดีกว่าผู้ที่ฟังคำบรรยาย และ เข้าชมห้องสมุด เป็นครั้งคราว และ

กลุ่มที่เรียนรู้ด้วยตัวเองโดยไม่มีการสอนเพิ่มเติมอย่างเห็นได้ชัด ส่วน Jane Bandy Smith (1979 : 4570A) ได้พบว่าการสอนการใช้ห้องสมุดในกลุ่มโรงเรียนในมลรัฐอลาบามา สหรัฐอเมริกา โดยใช้สื่อหลาย ๆ แบบและสอนเป็นประจำทุกสัปดาห์ ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการใช้ห้องสมุดดีกว่ากลุ่มที่ไม่มีการสอนอย่างเห็นได้ชัด และมีแนวโน้มว่ามีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนจากครูในชั้นเรียน ซึ่งแทรกทักษะการใช้ห้องสมุดในการสอนวิชาอื่น แม้จะไม่แตกต่างกันอย่างชัดเจนก็ตาม นอกจากนั้นแล้ว เมื่อได้มีการติดตามทดสอบทักษะในการใช้ห้องสมุดในระยะยาวของนักศึกษาที่ De Pauw University สหรัฐอเมริกา ก็พบว่าทักษะในการใช้ห้องสมุดระยะยาวมีความสัมพันธ์กับการสอนการใช้ห้องสมุดมากกว่าที่จะสัมพันธ์กับระดับ เซาว์ปัญญาหรือความขยันหมั่นเพียรในการเรียน เฉพาะตัวของนักศึกษา (Hardesty, Lovrich and Mannon 1982 : 38)

สำหรับในประเทศไทยนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักสูตรที่มุ่งให้ความรู้และฝึกทักษะในการศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุดและทรัพยากรห้องสมุด โดยให้ชื่อว่า วิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081)

วิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มวิชาเลือกเสรี กำหนดเวลาเรียน 2 คาบใน 1 สัปดาห์ ภายใน 1 ภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยการเรียนรู้ จะเปิดสอนในภาคเรียนใดก็ได้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 หรือ 6 มีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนรู้จักการค้นคว้ารวบรวมและบันทึกข้อมูลที่ได้จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ อย่างมีระเบียบ ระบบ และมีประสิทธิภาพ โดยมีคำอธิบายรายวิชาว่าให้ "ความรู้เรื่องการใช้ห้องสมุด ฝึกการใช้ห้องสมุด การเก็บและบันทึกข้อมูลจากการอ่านหนังสือ เอกสาร แผนภูมิ แผนที่และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งการสัมภาษณ์และสังเกต" (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 37)

จุดประสงค์การเรียนรู้ของวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) มีดังต่อไปนี้ (สุทธิลักษณ์ อำพันวงศ์ 2524 : 1) คือ

1. รู้แหล่งวิทยาการต่าง ๆ และสามารถเข้าไปใช้แหล่งวิทยาคารนั้นค้นคว้าหาความรู้ได้
2. สามารถใช้ห้องสมุดและแหล่งเอกสารต่าง ๆ ค้นคว้าจากหนังสือและวัสดุที่อ่านได้ตามความต้องการ

๓. เลือกหนังสือและวัสดุที่อ่านได้ตรงตามความต้องการ ทั้งหนังสือทั่วไปและหนังสืออ้างอิง และอ่านได้รวดเร็ว แปลความ ตีความ และจับใจความ เรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

4. ค้นคว้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือค้นเรื่องที่ต้องการจากหนังสือและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ได้ตรงประเด็น และได้ข้อมูลทั้งหมดตามที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ สังเกตรายละเอียดของสิ่งที่ต้องการข้อมูลได้อย่างถี่ถ้วน อ่านแผนที่และแปลความหมายต่าง ๆ ในแผนที่ได้ เข้าใจความหมายของตัวเลขสถิติ เบื้องต้น และสามารถนำข้อมูลจากแผนภูมิมาใช้ประกอบการเรียนและอ้างอิงในรายงานการค้นคว้าได้

5. สามารถบันทึกข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ คือใช้บัตรบันทึกข้อมูล ใช้แถบเสียงบันทึกข้อมูลไว้สำหรับค้นคว้าอ้างอิง

6. สามารถบันทึกข้อความในแบบต่าง ๆ ได้ คือสรุปความ ถอดความ คัดลอกข้อความโดยตรง วิจารณ์ข้อความได้

7. สามารถเขียนรายงานการค้นคว้าได้ตามแบบแผนสากล ใช้ภาษาสำนวนโวหารสละสลวยและอ่านเข้าใจง่าย

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์รายวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท ๐๘๑) แล้ว จะเห็นว่า มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนทุก ๆ วิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อวิชาสังคมศึกษา จึงสมควรทำการวิจัย เพื่อให้ทราบว่าถ้าได้มีการทดลองสอนวิชานี้ให้นักเรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์จนจบหลักสูตรในหนึ่งภาคเรียน ภายใต้การควบคุมตัวแปรต่าง ๆ อย่างระมัดระวังแล้ว จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาตามการประเมินของครูหรือไม่อย่างไร ผลจากการวิจัยนี้อาจจะเป็น เครื่องยืนยันประการหนึ่งถึงความจำเป็นในการเปิดสอนรายวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท ๐๘๑) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น หรืออาจจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของหลักสูตรรายวิชานี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนและสภาพของห้องสมุดต่อไป นอกจากนี้แล้วผลการทดลองในการวิจัยครั้งนี้ อาจจะเป็น เครื่องกระตุ้นให้ครูสังคมศึกษา เห็นความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และใช้วิธีสอนที่ส่งเสริมการค้นคว้าในแหล่งวิทยาการของนักเรียนเพิ่มขึ้น และประการสุดท้ายผลจากการวิจัยจะเป็นแนวทางให้บรรณารักษ์ทราบปัญหาต่าง ๆ ในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน เพื่อจะได้หาทางแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้คือ

1. เพื่อ เปรียบ เทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนัก เรียนที่ เรียน และไม่ได้เรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081)
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา
3. เพื่อ เปรียบ เทียบความคิด เห็นและปัญหาจากการ เข้าใช้ห้องสมุด เพื่อประกอบ การเรียนวิชาสังคมศึกษา (ส 503) ระหว่างนักเรียนที่เรียน และไม่ได้เรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081)

สมมุติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา ตามการประเมินของครูสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เรียนวิชานี้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081)
2. ตัวแปรตาม คือผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ขอบเขตในการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน ตราชดระการคุณ อ.เมือง จ.ตราด ในปีการศึกษา 2527 โดยเลือกจากนักเรียนในแผน การเรียนที่ 1 (คณิตศาสตร์-วิทยาศาสตร์) จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 37 คน และ 34 คนตามลำดับ นักเรียนที่เลือกจาก 2 ห้องเรียนนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา (ส 402) ตามการประเมินของครูในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในภาคปลายของปีการศึกษา 2526 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยวิธีการทดสอบค่า t จัดให้ห้องหนึ่ง เป็นกลุ่มทดลอง (37 คน) และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุม (34 คน) โดยการจับฉลาก

2. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ไม่เคยได้รับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดอย่างเป็นทางการมาก่อน และไม่เคยเป็นสมาชิกชมรมห้องสมุดหรือร่วมกิจกรรมการใช้ห้องสมุดมาก่อน หรือ ในระหว่างการทดลอง

3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ส 503 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามการประเมินของครูผู้สอนซึ่งเป็นคนเดียวกันทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือตลอดภาคต้น ปีการศึกษา 2527

5. ถ้าอิทธิพลจากวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาตามการประเมินของครู ไม่สามารถวัดผลได้ในระยะสั้น* ตามสมมุติฐานในข้อ 1 ผู้วิจัยจะติดตามผลระยะยาว**ต่อไปอีก 3 ภาคเรียนดังนี้คือ

5.1 ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ส 504, ส 605 และ ส 606 ของกลุ่มตัวอย่างในข้อ 1

5.2 ผู้วิจัยจะสอนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) แก่นักเรียนที่จะเป็นกลุ่มทดลองรุ่นที่ 2 คือนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม. 5 ในภาคปลาย ปีการศึกษา 2527 และจะสอนวิชา ท 081 แก่นักเรียนที่จะเป็นกลุ่มทดลอง รุ่นที่ 3 ซึ่งได้แก่นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม. 5 ในภาคต้น ปีการศึกษา 2528 เพื่อทดสอบสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ให้แน่ชัด โดยมีการศึกษาติดตามผลไปจนถึงสิ้นปีการศึกษา 2528 ด้วย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยครั้งนี้ ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ อายุ พื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพอารมณ์และสิ่งแวดล้อมของนักเรียนขณะที่ทำการทดลอง

2. การวิจัยครั้งนี้ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลองมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการใช้ห้องสมุดเท่าเทียมกัน ก่อนการทดลอง

* ระยะสั้น หมายถึงการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภายในภาคที่มีการเรียนการสอนวิชา ท 081

** ระยะยาว หมายถึง การวัดผลสัมฤทธิ์หลังจากที่การเรียนการสอนวิชา ท 081 ผ่านไปแล้วอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียน	หมายถึง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย 3 รุ่น ซึ่งเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตราษตระการคุณ ในภาคต้น ปีการศึกษา 2527 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2527 และภาคต้น ปีการศึกษา 2528 โดยแบ่งประชากรแต่ละรุ่นออกเป็น 2 กลุ่มคือ
	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่ได้เรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) - กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ไม่ได้เรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081)
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	หมายถึง ระดับคะแนนที่ได้จากการเรียนรายวิชาของนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตราษตระการคุณ ปีการศึกษา 2527 และนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตราษตระการคุณ ปีการศึกษา 2528 ตามการประเมินของครูผู้สอน โดยแบ่งเป็น
	<ul style="list-style-type: none"> - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) - ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา รายวิชา ส 503, ส 504, ส 605 และ ส 606
ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง	หมายถึงระยะเวลาตั้งแต่เริ่มสอนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) และวิชาสังคมศึกษา จนถึงเวลาที่เก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว
วิชา ท 081	หมายถึง ชื่อรหัสวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการ

วิชา ส 503, ส 504, ส 605, ส 606 หมายถึง ชื่อรหัสวิชาสังคมศึกษา
รายวิชา ส 503, ส 504, ส 605 และ ส 606
ซึ่งเป็นวิชาบังคับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
สายสามัญ ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
พุทธศักราช 2524 กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยอาจเป็นแนวทางสำหรับฝ่ายวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาต่าง ๆ ในการเปิดสอนรายวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) ให้เป็นวิชาเลือกในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยทั่วกัน
2. ผลจากการวิจัยอาจเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการสอนวิชาการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น (ท 081) ให้มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความสามารถในการเรียนวิชาอื่น ๆ ของนักเรียนมากยิ่งขึ้น
3. ผลจากการวิจัยอาจจะเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้ใช้วิธีสอนที่ส่งเสริมการค้นคว้าในแหล่งวิทยาการด้วยตนเองเพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนตาม เอกศกภาพ
4. ผลจากการวิจัยจะเป็นแนวให้บรรณารักษ์ทราบปัญหาต่าง ๆ ในการใช้ห้องสมุดของนักเรียน และทราบความคิดเห็นที่นักเรียนมีต่อห้องสมุด เพื่อจะได้นำไปพิจารณาและหาทางแก้ไขปัญหา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย